

R a s d i t a j s.

Ceßsemmes sinuas. No Rihgas: pah jaunu mahzitaju Ummurgā, — jaunu Latio, awiffi. No Kurssemes: pah jaunu dselsu-zekku. Ahremmes sinuas. No Italijas: daschabas sinuas. No Englandes: stehbis faryp Englandsi un Ameritu teel libdsinahts. No Spanijas: fa tur scabba ta jauna waldischana. No Portugales: Portugale negrihb faweenotees ar Spaniju. No Turku waltes: daschabas sinuas.

Jittas jaunās sinuas. No Rihgas: pah jaunem dselsu-zekkem. No Widssemes: pah fāa gabba bepdahm un pah jaunu waltsnammu Smiltēnē. No Pehterburgas: apgabdaschanas kommissiones rehlihs. No Samaras: sleptawas sinuas.

Jaunatahs sinuas. Spanija. Mehnesis. Pehteris un Tschaulste. Stahela arpeewas ruddeni. Sirfniga pateziba. Udeles-sinuas. Peelittumā: Kuggu-wehras. Berlīnes teefas preefschā Kuresch dsh-wibas laits irr ias skaisafais? Parises eelas puikas. Wehla puf-beenas stunda. Tellini. Kā bruchte bruchtanam atbildejusi. Sobhugals.

Ceßsemmes sinuas.

No Rihgas. Misrautles mahzitajs Nunia effoht eewehlehts ta nesenn nomiruscha mahzitaja Meiken meetā par Ummurgas mahzitaju.

No Rihgas. Rihgas Wahz awises lassam sinuu, fa Hofrahts B. Dihrit ar jaunu gabdu 1869 is-laidischoht jaunu Latweeschu awiffi, kam buhschoht wirskalts: „**Baltijas wehstnesis.**“ Scho awiffi isdohschoht 2 reis neddekā un pa wiffu gabdu ta mal-faschoht 2½ rublus teem, kas to lappu tepat Rihgā fanemm, bet teem, kam par posti japeesuhata, ta mal-faschoht 3 rublus. Oktobra mehnescha gallā wif-fahm Latweeschu draudsehm Widssemē un Kurssemē peesuhitschoht prohweß-nummeru ar programmū. — Hofrahts Dihrit dshwo Mostawas ahr-rihgā, sub-mallu-eelā № 69.

No Kurssemes. Pehz kahdas fluddinaschanas, kas Kurssemes gub. awises lassama, Baltijas guberniju general-gubernator kungs Kurssemes gu-

bernatoram sinnanu darrijts, fa tee Wentespils dselsu-zekka dibbinataji, kas to dselsu-zekka lthnijas ismet-lefchanu usdewufchi tam zekku inscheneerim Michalzew, karra inscheneerim, obristam Ewerz un hofratam Lastowski, luhgufchi, lai fcheem inscheneerem waijadfigas uskaufschanas grabmatas dohdohht un peepalibdsibu fneedsoht, fa tee to darbu ahtrakti warretu pabeigt. — No ta warram redseht, fa pah fcho Wentespils dselsu-zekku naw til ween ptahpahhs, bet fa pateesi dohma to taihsht. — Bet, kad til tahht buhs taihshts, tad jau nemettihs meeru, un taihshts to arr tahlat, libds Leepaju.

Ahrsemmes sinuas.

No Italias. Us pahwesta rohbeschahm Italijas un pahwesta saldati kohpā strahdajohht pee laupitaju kerschanas un teem isdohdotees labbi; jo jau daschi no teem elles-putneem fakerti un zitti nogal-linati. — Sahl arr daudstinaht, fa Napoleons grihb-ohht pallausiht Italias pagehreschanu un sawus karra-pultus no Rohmas west mahjā, jo taggad ir Fran-zijā laudis atkal drohschat' saht runnaht prett pahwesta warru un tam nu bail, fa nepasaude Fran-ziju arri, kas taggad tam ta weeniga stutte wehl palikluse; — laikam waijadsehs ar Italiu salibds-natees. Italiu taggad pahwestam dauds fo darra pretti. Florenzē effoht ewangeliska grabmatu bohde, fur jau us schiltes lassams, kahdas ewangeliskas grabmatas tur dabujamas, la: „Italeeshi uu Pro-stantanti“ „Pehdigais pahwests,“ „Kas irr bihbeli wiltigi pahrgrohsijis,“ „Utwaddischanahs no pahwesta,“ un t. pr.

No Englandes. Englande ar Seemet-Ameriku wehl no ta pagahjufchā brachtu-karra laika ne-

bij weena ar obtru faderriġa prahta un tahm weenai no obtras bij jabihstahs, ka neiszeffahs larsch winnu starpà. Un schahs bailes Englandi tapat kà Ameriku speeda, karraspehku arween turreht gattawu. Schis eenaidis winnahm fawà starpà iszehlees zaur to, ka Englande ta brablu-karra laika pahre daudf turrejahs us wehrgu-walstneeku pufsi tahs kohfwillas andeles deht. Ihpaschi Liverpubles kohpmanni bij tee deenwiddneeku draugi, kas tohs neween aistahweja, bet teem fawus fuggus dewa, lai gan waldischana bij apnehmusehs, Amerikaneeschu karrasdarischanas ne-eemaisstees. Seemekneeki bij tik mikni us Englandeeschu, ka draudeja pehz rabeigta brablu-karra ar faweem karrasfuggeem un Englandi nahkt un to par faweem nedarbeem kreeti pahrmahziht. Bet tà tas nenotikka wis, un pee ta laikam gan ta waina, ka winnu teizamais presidente Linkolns tilka nolauts un ka winneem pascheem fawà semmè bij deesgan darrischanas wiffu atkal par jaunu nogruntejoht, — ar to wehl newarr gallà titt tadeht, ka pats winnu taggadejs presidents Dschonsons teem pee ta irr par leelu kawekki. Sinnams, ka pa to laiku tas eenaidis winnu starpà daudf mas jau apdsiffa tà, ka taggad abbas walstes tihko pehz pastahwiga meera. Tadeht taggadejs jaunais Amerikas wehstneeks, kas nupat atnahzis Englande, arri wahrda Dschonsons, sah darbotees wezzo draudsihu atkal atjaunoht. Tas nu kahda sapulzschana nehmees runnaht un israhdiht, zil tauns effoht abham semmehm tahds nemeers un kahdu leelu skahdi tas tahm darroht, ka no karras jabihstahs un karraspehks jaturr gattaws. Amerika labpraht grihbhoht Englande rohku sneegt un brahlgi tahs pilnigas meera faites atkal atjaunoht u. Us to Englandes ministiris Lords Stanlei atbildjis: winsch gan newarroht nosazziht, kahda wihsè lai to wehl atleekamu nemeeru islihdina, — ka tahs effoht aplamas bailes, bihtes no kahda karras, kas winnu starpà warretu iszeltees un kas nemas tà ne-effoht. Diwas strihdes leetas jau effoht isbeigtas un winnu starpà pee meera liktas, un ta trescha arr' nebhufchoht nekahds neuswarrams eemeflis (ta deenwiddneeku fugga Alabama deht, to Liverpubleschi aistahweja par fawu), arri to drihs beigschoht un tad buhschoht Deews un meers. — Englande schinnis laikds arri bail pahre to, ka Kreewi Widdus-Astija tik tahf eegahjuschi, ne tahf no Afganistas rohbeschahm. Tad nu winneem bail, ka Kreewi rei nepanemm Afganistu walsti arr, kas ta pehdeja us Indijas rohbeschahm, — tur tik augstee kalni ween wehl preekschà. Tapehz tee nodohmajuschu leelu karraspehku subtiht turp, rohbeschas apsehst, woi Afganeeschus — kas paschi fawà starpà taggad pluhzabs — aistahweht.

No Spanijas. Wehl nelo skaidri newarr sinnaht, kahda waldischana Spanija tiks eezelta, woi kehnina walsts jeb republika. Irr deesgan tahdu, kas pagehr eerastu kehnina walsti un arri deesgan

tahdu, kas kahro republika. Preeksch kehnina gohda-krehfla deesgan to kandidatu peedahwajahs no kehnina dsimmumeem un weens wehl no Bourbonu zilts, kurra tehs no ta mantojama gohda atteizees, fawam deklam to atwehledams; tas apsohla, ka, ja Deews winnam to kehnina weetu nowehletu, pareisi un tà waldbiht, ka pawalstneekem wifs isdohtohs par laimi un par swehtibu. Tomehr fakka, ka tam erzogam Montpensier, no Orleans zilts, effoht ta leelaka zerriba to gohdu panahkt, ja parlaments spreedihs, ka kehnina walsti grihb dibbinahkt. — Spaneeschu pagaidu-waldischana wiffa spehka un ar labbu apdohmu strahda wezas nederrigas buhschanas pahrlabbodama. Walste lihds schim ifgadda malfajuse 5,900,000 realus preeksch seminarjahm, bet nu schi malfaschana effoht nozelta lihds tam laikam, kamehr jaunais parlaments pahre to nospreedihs. It gadda daudf nauwas ismalfatas par pensjahm, skaidri bes sinnas un ismellefchanas un finansministers taggad aisleeds ismalfahkt wiffas tahdas pensijas, kas nefaderrahs ar teem likkumeem no 1827ta gadda. Schee likkumi nosaktoht, ka pensjonu buhs malfahkt tik tahdeem ministereem, kas pilnus trihs gaddus bijuschu ammatà, bet taggad leelas pensijas malfatas 40teem tahdeem ministereem, kas tik knappi astonas neddelas, zitti tilkai kahdas deenas bijuschu ammatà. Tapat arr darrija ar zittahm augstu ammatu weetahm, tà, ka leela nauda ifgadda pa wolti tilka tehreta. Ak, zil wehl daudf tahdu wezzu likkumu teef atrasti, kas walstei naw wis par labbu, bet tik par skahdi. Ihpaschi tizzibas brihwibu taggad sekme un fakka, ka us tahdu wihs kattoku tizzibai nekahda skahde newarroht notikt, bet ta paleekoht stipraka. Kad protestanti un schihibi bij taggadeju waldischana luhgufchi, lai wehloht scheem preeksch sewis basnizas buhsweht, tad waldischana teem attekuse, ka teem taggad wairs nemas newajagoht tahdu brihwibu nopraffihkt, jo kad jau tizzibas brihwiba pasluddinata, tad ar to lihds arri effoht dohts brihw, katras tizzibas apleezinatajeem fawus ihpaschus Deewa-nammus buhsweht. Jesuiti, kas no Spanijas isgahjuschi, taggad itt gohdigi nomettotees Normandija, Franzijas walste un tur few gruntes pehrkoht. No ta laika, kamehr Jesuiti aisgahjuschi, Spanija bihbele eijohkt eelschà, jo nu wairs naw, kas to bewiltigu Deewa wahrdu aisleeds lassihkt. Tomehr pee teem preekeem, ka wezzu nelabbu waldischana nomettuschu, nahkt klahkt tahs ruhpes, ka Ruba falla, Amerika, grihbhoht no Spaneeschu waldischanas at-rautees un us fawu rohku eefahkt dsihwoht, kà zitturei darrijuschu jaunee Amerikaneeschu no Englandeeschu waldischanas atkaphdamees. Tee turrenes eedshiwotaji preeksch sewis eezehluschi ihpaschu parlamentuun nu tas preeksch Kubas fallas eezelts jauns gubernators steigschus turp aisgahjis, wehl raudsiht to fallu preeksch Spanijas paglahkt. Mellee eedshiwotaji te par daudf nehmuschi fawu galwu un

leekahs, ka zaur to, ka Seemet-Amerikaneefchi fawus mellohs palaiduschi brihwus, schee arr fazehluschees kahjäs, jeb warr buht, ka Seemet-Amerika winneem padohmu peedewuse. Spaneescheem wehl zerriba, schohs Kubas dumpineekus sawaldiht. — Masaf grubtibas Spaneescheem gan makfa tohs ar laizigeem eerohscheem neapbrunnotus eenaidneekus uswarreht, prohti flobsterus. Spanija naw nekahda leela semme un tomehr tur agraf hijuschi wairaf lä 1800 flobsteri ar 31,279 muhkeem! Bit schee dimlahjainee siffent neapehda fehjas — ne, naudas, kas millioneem flattama un tomehr nelo labbu nepastrahdaja. Taggad, sinnams, tas wiß pagallam un Spanijas jauna waldischana sinnahs to naudu zittur labbaki leetä list.

No Portugales. Kad schinnä laika atkal stipri ween ta walloda ispaudahs, ka Portugale warretu ar Spaniju saweenotees sem weenas waldischanas, tad arr bij to dstrdeht no abbahtm puffedm, ka to nebuht nepatauschohht. Lai gan ihsteni tee irr weena patte tauta ar Spaneescheem, lai arr gan driß weenada walloda un paschi tuhwee nahburgi, tomehr no saweenofchanahs nelo negribb sinnahht. Saweenofchanai pretti irr paschi Spaneeschi, het jo wairaf Portugaleeschti. Spaneeschi augstaki zilbidamees lepni flattahs us Portugihischeem un schee tadeht nekahdu brahlibu ar winneem negribb wis.

No Turku walstes. Turku walste taggad, kamehr tabs wehrtigalahs stanas nahht no Spanijas, palikkuse gluschi lä aizmirsta. Sultans gan brehz pahf schahdu tahdu netaisnibu, kas winaam noteekohht no sawu kristigu semnju puffes, kam sawi walbineeki un ihpaschi, ka Rumanias firsts palihdschot dumpineekem winna rohbeschäs eelaustees un winna ihpaschu semmi us dumpi tabrdinahht, tomehr newarr wis to flaidri peerahdiht. — Pahf to beedribu, kas gribbejuse sultanu no waldischanas krehfla gabst, negribbam wairaf minneht, jo tas naw nekahdä flaidribä. Zittas stanas gan falla, ka effohht tee blehdneeki faemti un teekohht pee Turku teefahm teefati, het fehahs teefas nelo wehl neispaudejohht un sawu darbu strahdajohht fluffinam ween. — Waldischana faderroht dauds fuggus, ar to mahjä west tabs Kandeeschu familijas, kas pa dumpja laiku patwehrumu mellejuschas Greeku semme. Laitam tad nu sultans buhs to wattu dabbujis no Greekeem un laitam tee laudis paschi gribb pahrnahht mahjä. Nedsams, ka laitam nabbaga Kandeeschu grubtats publinseh buhs wolti palizis un ka Kandija ir us preekschu wehl paliks plehfigo Turku rohkäs, kas par to leelo darbu deesgan mellehs pee teem kristigeem eedsihwotajeem atkohstees; jo wiffä Turku semme kristitee to ween brehz, ka winaem nebuht neteekohht darrihts pehz tahs apfoblichanahs, fo sultans pehz ta leela farra sawä grahamatä kristiteem apfoblijis.

Zittas jaunns sinns.

No Rihgas. Tas dselsu-zetta gabbals no

Witebskas lihß Roslawu eefwehtihhts ar tahdu brangumu, ka wiffas Kreerbu awises pahf to spreesch un runna. Gefwehtifchanas deena dselsu-zetta buhwetajeem makfajuse 40,000 rublus, no ka par ehdeenu un dschreenu ween isgahjuschi 20,000; wiffur, fur ween braudami apturrejuschi, schampaneri papilnam dschruschi. Schis zetta gabbals dauds makfajis, jo dauds tilti hijuschi jabuhwe pahf Daugawu, Daepperi, Desnu un zittahm uppehm, kas wiffi no dselses un dambji hijuschi jataifa pa purreem. Kur wehl nohtes tilti ween palikkuschi, tur ta waina effohht ta, ka tas fuggis, kas tahs dselses weddis, pohstä gahjis; tomehr lihß 1mo November wis buhschoht paleekamä riktigä kahrtä. Lai paschä laika, 1mä November, palikschoht gattaws arri tas zetta gabbals no Roslawas lihß Drelli, kas 200 werstes garfeh, tä, ka schinnä paschä gaddä Rihga ar Kreewusemmes baggatalo maies widdu buhschoht fabeedrota un labbibu no turrenes itt weegli warreschoht pahrwest. — Teiz arri, ka 1mä November jau fahfchoht braukt pa to dselsu-zettu no Rihgas us Delgaru.

No Widssemes. Lai gan no kahdahm weetahm dstrd, ka schowaffar' tur wiß pufskihß labbi isdewees un ka tur leetus daschureis wajadsigä laika nolihjis, tomehr tas leelums waid un fuhdsahs pahf flittu gaddu. La neganta lohpu-sehrga dascham fainneekam neween wiffus sirgus, het arri dauds zittus mahjas lohpus laupija. No saweem tihrumem zits ne fehflu naw atdabbujis un tomehr tam wajag faimi neween usturreht, het arri nolohneht, magasines parradus atbeht un tihrumus preeksch nahfosa gadda apfehht. Kur to wiffu lai nemm? Un tomehr schee laudis negribb krist frohna parradös, het paschi istilt lä warr. Seena schogadd' pufse masaf lä pehrnä gaddä, ar fo lai nu ismittina to paschu masumu lohpu, fo sehrga atlizzinajuse? — Kartuppeki gan pa widdam, het kahposti flitti, un kohlu-augtu pawiffam naw. Tas wiß ta leela faufuma waina. Til tas wehl sirdi preezina un drohschina us nahlamu laiku, ka seemas-fehja zaur to jauku, lehnu un flapju ruddeui labbi stahw, — lai gan ar' weetahm laudis fuhdsahs, ka tabrys sehju matajohht. — Bes schahm grubtibahm, fo Deews pahfbauidams usfuhijis, wehl dauds zittas zeefchanas zaur zilweku besdeewibu zehluschahs, prohti blehdibas un sahbtibas. Lai nakti no 7ta us 8tu Oktober sagti Dschrbenes basnizas-kambari eelausufchees, fur wiffas kohla- un dselses lahdes un flapjus uslaususchti, het wairaf neatraduschti, ka til 3 rublus, 62 tapeikas, jo wiffa zitta nauda lihß ar zittahm dahrgahm basnizas mantahm bij glabbata mahzitaja muischä. Dstrd, ka ap to paschu laiku arri Jaun-Beebalgas, Ahraisches, Leeseres un Zehswaines basnizas effohht uslaustas un aplaupitas. At tawu negantu besdeewibu! —

Wehl no Widssemes. Winaä zettortdeena Smiltene eefwehtijuschi jaun'usbuhwetu leelu pa-

gasta fanahfchanas mahju. Schi mahja irr 20 affis garra, 2 tabfchas augsta un irr buhweta us lahda pakalna ais basnizas. Wiffa ta ehla no muhra, tai irr ihpafchas istabas preefch teefas turrefchanas, ihpafcha preefch pagasta walbifchanas, ihpafcha preefch pagasta fribwera un diwi ihpafchas istabas preefch augstafu teefu lungeem, ka preefch draudses-teefas, woi bruggu-teefas, kad tahm te gaddahs darrifchana.

— Pahr tahdu sinu gan japreezajahs, zerredameem, ka tapat noteef un notifs wiffas semneeku walstës, jo liffumi ta pawehl. Nu tal weenrej gohdiga un fahrtiga buhfchana raffees taufchu starpâ un tee pratihis fawu teefu zeenâ turreht ka peenahfahs. Lihds fchim daschâs walstës ar to pahr dauts nekreeti notiffa. Muifchas kungs woi rentineels eerahdija muifchas ehfâs meetu tahdu, ka winnam patiffa to nowehleht. Schi weeta dasch'reis bij faimes istaba, tur teefas-galdam zittur nebij weetas, ka starp muifchas=faimes gultahm un teefneffejeem bij japaleef meerâ, kad daschureis muifchas kalpi winneem ais mugguras fawâs gultâs walstijahs, fawu luffi smehfedami un winnu teefas spreedumus saimodami. No tad te warreja darriht, liffums jau muifchai nepawehleja, ka tai istabai buhs tuffchai buht, ko lai eerahda par teefas istabu. Tad nu ir schinni leetâ leels sohllis irr us preefchu sperts un mehns no firds wehlamees, kaut arri teefneffeji un walstu walbineeki paschi jo deenas jo labbal atfihitu, kahds kochti dahrgs winneem ammatas ustizzehts un ka tee to walditu ta, ka ar meerigu firdi Deewa un zilwelu preefchâ pahr to warretu atbildeht.

No Wehterburgas. Ta kommissione, kas eezelta apgabbaht tohs truhkumu zeesdamus tais daschâs gubernijâs, tur flifka ptaufchana bhufe, taggad islaidufe fawu rehkinu, kas israhda, ka pawiffam eenahfufchi 1,879,467 rbl. un isballiti 1,933,972 rubli. No schahs naudas fuhrtija us rihta-jubras gubernijahm, preefch Kursemmes 500 rubtus un preefch Jggauu semmes 25,300 rubtus. Us Pinu semmi fuhrtiti 203,681 rubti. No Kreewu semmes gubernijahm ihpafchi Archangelas gubernija wairaf dabujufe, prohti 418,493 rubtus.

No Samaras, Kreewusemmê. Samaras gubernija irr wahzeefchu kolonija un pahr scheem kolonisteam schinni waffarâ isgahjufchas tahdas nelabbas wallodas, ko neweens wehl ihsti negrihb tizzeht. Samarâ ptaujamâ laika dauts strahdneeki bhijufchi wajjadfigi un tadeht semmturri islaidufchi sinu, ka wiini pa fatru deffetini nokohpta tihruma, par ko agraf malfajufchi 17 rubtus, taggad malfafchoht 25 rubtus. Sinnams, ka tahdas leelas algas deht dauts strahdneeki un strahdneejes fanahfufchi un pehz paweigta darba tee kohpâ ar 2000 rubteem, ko nopelnijufchi, gahjufchi us mahjahm. Bet zekâ atpaffat eijohht effohht kolonisti paschi teem uskrittufchi un kahdus 20 no teem apfahwufchi. Dhtra sinu, kas

nahfufe, falkohht, ka til weens patz kolonistu faimneeks effohht kahdus 12 nogallinajis, kam nauda neeffohht wis klacht bhijufe un zitti effohht apfahrtwafadamohs Kirgifu naggôs krittufchi. Ta tahs wallobas daschadi grohsotees, bet wehl nesinnohht, kas effohht flaidra pateefiba.

Jaanafahs sinas.

No Jelgawas. Pee Kursemmes ewangelifkas basnizas-teefas par presidenti augstais Keisers eezehlis baronu von der Brüggem.

No Mailandes, 18tâ (30.) Dttbr. Augsta Kreewu Keisereene nodohmajufe 27tas Dttbr. (8. Nowbr.) waffarâ no Romo us Mûnchen pilsehtu aizreioht, tur diwas deenas palift un 31. Dttbr. eereioht Darmstattê.

No Florenzes. Daschâs awifes no Rohmas stahsta: pahwests effohht no Napoleona dabujis tahdu sinu, ka wiafch drihs fawu tarra-fpehtu no Rohmas weddichohht prohjam.

No Londones. Tê no Deenwidw=Americas tahda flaidra sinu nahfufe, ka Guador pilsehtâ 54,000 zilweht jaur semmestrihzechanu gallu dabujufchi.

No Londones rakfa, ka Englandê kahdôs apgabba-lôs 19tas (31mas) Dttbr. waffarâ putften 10 semmestrihzechanu nomamijufchi.

No Nowotfcherkâskas. Erzbiſkaps Platons, kas agraf Nihgâ bij, 8tâ Dttbr. fwinnejis fawus 25 gaddu ammata fwehtus.

No Newjorkas, 23. Dttbr. par Atlantijas telegrafu ta sinu atnahfufe, ka presidenti wehleschawas Seemel=Americâ effohht paweigtas un generalis Grants. ezeltis par presidenti un Kofsaks par wize-presidenti.

Spanija.

Mufsu pafauls datta Giropa paleef us deenwidu-waffareem schauraka un beidsjahs ar Pireneenu jeb Ibereefchu pufsfallu. Schai pufsfallâ irr Spanijas un Portugales walstibas. Spanija irr leelaka, nelâ Portugales walstiba, kas Spanijai waffara pufse guff.

Spanijas seemeta pufse atrohдахs Biskajas jubra un Franzija; rohbescha ar Franziju irr til 56 juhdses garra, un winna eet pahr augsteem Pireneenu kalneem, no kurreem pufsfalla wahrdu peenehmufe. Pretti rihteem Spanijai irr Widdus-semmes jubra, pretti deenwiddeem arr Widdus-semmes jubra, Gibraltar jubras-schaurums un Atlantijas jubra, un pretti waffareem, ka jaw fazzihhts, Portugales walstiba un Atlantijas jubra.

Spanija irr weena no widdejahm Giropas walstibahm; winnas leelums istaisa 9063 □ juhdses. Gedfihwotaju flaitlis irr 16¼ millijonu leels; gandrihs wiff. fchee irr, kattoli. Zittâs pafauls dattâs wehl peederr Spanijai 5800 □ juhdses ar 4¾ millijoneem eedfihwotaju. Afrikâ Spanijai peederr diwas fallas Gineas jubrâ un kahdas pilsehtas, kas pee Widdusemmes jubras seemeta Afrikâ Spanijai prettim guff. Amerikâ peederr Spanijai Kubas un Porto-Riko fallas un rihta pufse no Haiti fallas, Afijâ Filippinu fallas, un Australijâ Mariânu fallas.

Schê mehs til Spaniju paschu gribbam apraudsht.

Spanija irr gauschi kalnaina semme, un zaur to, jebfchu winna starp jubrahm gult, irr semmes leelata datta faufa un ne wiffai augliga.

Semmes widduzis, kas gandrihs pufstreschu tubf-stofchu pehdu augtati stahw, nekâ jubra, un no wif-fahm puffedm ar augstu kalnu strehkeem irr apwal-nobts, wisswairaf no faufuma zeesch; debbes tē ar-weenu skaidrs, un leetus retti lihst; tadeht sahle, stabdi un kohki newarr ihsti augt. Bilweft tē irr retti un pilsehtas mafas; til galwaspilssehta Ma-drid un wehl kahda irr leelas, zittas leelabs pilsehtas irr semmes mallâ un stahw frohna wihse ap-Spaniju. Schê, semmes widdû, teel pa teem aug-steem, leeleem klajumeem kahdi 8 millijoni merino aitas (aitas ar smalku willu) gannitas; winnas eet publôs pa 10 tubfstofcheem; schee publi teel no weena wirsganna ar 50 ganneem un 50 funneem wadditi un apwaltet. Seema tē ittin aufsta, daudsreis 8 grahdus; labbiba tohp tahda patte sehta, kahda pee mums.

Juhrmallâ, turra us seemeta puffi, irr deesgau flapjuma un leetus; wakkara wehjsch, tur no jubras pubhdams, leetu sapubsch. Gais tē lihdsigs Anglijas gaisam, un tē teel tahdi augti kohpti, kâ Wahz-semme.

Deenwiddus juhrmallâ paniffam fawada. Tur ne waffara par karstu, neds seema par aufstu; jubra tuwu buhdama, atwehstina waffaru un remde seemu. Turrenes eedfihwotaji warr sneegu un kalnu til us augstu kalnu galleem redseht. Tur irr eelejâs augti redsami, kas til karstâs semmes ween aug, un us kalneem muhsu augti. Wihna kohki tur brangi aug, un no turrenes iswedd us fweeschahm semmehm dauds stipra un dahrga wihna; tâpat arr isdohdabs ettas un maulbehra kohki; no maulbehra kohka lap-pahm usiurrah sîhda tahrpi; tadeht teel tur arr ar sîhdu strahdahts. Preefch kahda latta tur eefahla zulkura needris behstih; schihs arr labbi'aug, un jaw katra gaddu labbu dattu zulkura pataifa.

Bes minneteem augkeem Spanijâ irr wehl dauds baggatibas semme. Taggad teel til dselse, swins un dsihwajs fudrabs israkti. Spaneeschu sirgi teel arr wiffur flaweti.

No wiffa scha redsams, ka Spanija irr no dabbas baggatigi apdahwinata semme. Tatschu deenwiddôs irr sawads frusts neffams; tur pubsch daschreis solono wehjsch; schis irr par Afrikas karsteem smil-schu tulfnefcheem nahhdams, karsts un faufs paliz-zis. Bilweft reibst, kad wiasch pubsch; arri paschi lohpti paleef gurdeni, ka ar winneem newarr strah-daht; gais irr tad gauschi karsts; par laimi wiasch nepubsch ilgi.

Spaneeschi naw no weenas tautas zehlfchees; winni irr weena maifchu tauta no Iberescheem, Kelteem, Rohmeescheem, Germaneem (Wahzeescheem) un Arabeem. Winni irr sahtigi, ar karstu eegribbu

un abraham dohmahm, un leyni. Zaur winnu garra dahwanahm un meefigu spehtu winni taggad wehl buhtu weena warrena un walddidama tauta, ja ne-buhtu dauds simtu gaddus no laizigas un garrigas walddischanas apspeesti un zeetôs pinneltôs turreti. Par winnu prahta apgaismoschanu irr gauschi mas gahdahts; preefch tautas irr mas sfoblas eezeltas un fur kahdas irr, tur winnas flitti apkohptas; ta-deht garriga tumfiba Spanijâ wehl irr leela.

Lai labbal tohs notikumus, kas scho gaddu tur gabbijufchees, warr fapraft, irr dauds mas no Spa-nijas preefchlaiteem jastahsta; jo pagahjufchi laiti apgaismo un isflaidro klachtbuhdamus.

Pirmee eedfihwotaji Spanijâ bija Ibereschi; pee winneem atnahza par Birene'au kalneem no Fran-zijas Kelti un famaisjahs ar pirmajeem.

Jaw toreis Spanija bija par augligu un baggatu isflaweta. Us turreen atbrauza pahr jubru Fent-keefchi, kas pee Kanaâna semmes dsihwoja, un buh-weja pilsehtas. No scheem stahsta, ka winni ef-foht Spanijâ saweem fuggeem fudraba enkurus kal-lufchi, lai wairaf fudraba few warretu us mahiahm lihds nemt.

Behz scheem gribbeja Kartagineeschi, kas seemet-Afrikâ pee Widdusemmes jubras dsihwoja, Spaniju eefarroht; bet winneem tas neisderwahs; jo Roh-meeschi to negribbeja uskaut un webda garrus kar-rus ar Kartagineescheem, famehr winnus pahrspehja un Kartago, winnu pilsehtu, eenehma un ispohstija.

Ap Kristus peedfimschanu peederreja Spanija Roh-meescheem ween; winna pastahweja lihds sta gaddu simtena eefahlumam sem Rohmeeschu walddischanas. Lai laikâ bija leela tautu staigafhana. Rohmeeschi, kas lihds schim bija pasaules walddineeki bijufchi, bija palikkufchi kuhtri un glehwi un nespehja jau-najahm tautahm, kas winnu walstibai usbrucka, pret-tim atturretees. Papreefchu eelaufahs Spanijâ Wandali un Swewi; Wandali nepalikka tē ilgi; winni atstahja Spaniju un gahja pahr jubru us Afriku.

Behz Wandaleem nahza wakkara Gohiti un eeril-teja Spanijâ stipru walstibu. Pee winneem warr redseht, ka falkams wahrds: „meers barro, bet ne-meers pohsta," pateesibu falka. Kamehr winni fa-derrigi un meerigi sawâ starpâ kohpâ dsihwoja, gahja winneem labbi; bet kad walddineeki eefahla sawâ starpâ strihdetees, tad gahja ar wakkara Gohitu warru us leiju. Weens no winnu kehniaw dehleem fauza Ara-bus, kurri tad Muhameda tizzibu jaw bija peeneh-mufchi un ar ugguni un sohbinu winna mahzibu gribbeja wiffâ pasaulē isplattih, no Afrikas par kil-das schkihrejem. Schee nahza un schkihra kildu tã, ka semmi preefch fewim eefarroja un warrenu Mu-hamedaneeschu walsti dibbinaja. Tohs Muhamedaneeschus, kas Spanijâ dsihwoja, fauza par Maureem.

Mauri zeenija semmes kohpschanu, ammatas, tir-gofchanu un mahzibu; winnu laikâ bija Spanija baggata, labbi apkohpta un isflattijahs, kâ dahrs.

Mauru walstibai peenahja arri zaur nefatilschanu paschu starpâ gals. Kad Mauri semmi eefarroja, nebija wianni wiffus kristigus laudis warrejuschi pahrspeht. Gohiti bija kristigu tizzibu peenehmusch, kad Spanija atnahja. Kristigee bija, no Maureem behgdami, seemet-puffe kalnôs masas walstes dibbinajusch; schahs eestiprojahs, karroja weenumehr prett Maureem un sahka wiannu walsti mastnaht, paschus us Spanijas deenwiddeem atpalkat dsibdami. Tâ kristigee wedda dauds simtu gaddus karru ar Maureem, kamehr 5ta gaddu simtena beigâs masahs kristigahs walstis weenâ faweenojahs. Aragonijas keh-ninsch Ferdinands apprezzeja Kastilijas krohna mantineezi Isabellu; schee abbi ghja ar faweenuu spehku Maureem wirsû, uswarreja wiannus, eenehna wiannu galwas pilssehtu un walsti. A.

Us preefschu beigums.

Mehnesis.

Anna, kas turreta no J. W. Rosenberga.

(Stat. N. 40. Beigums.)

Taggad nu redsat, ka mehnesis nemas til leels grehzienees naw, ka Subs warrbuht lihds schim dohmajah. Tas netaisa ne labbu, ne flittu laiku, ne arr muhs flimmus, neds wesselus.

Tik tas no wianna irr flitti, ka wiensch til wehstu fahrigs; fur ween kahds zauruminsch, tur wiannam arr tuhlin eefschâ jaskattahs, wai ko jauna newarr redseht; tatschu ta naw nelahda nelaima; jo wiensch to neweenam ne-izptahpa, ko faredsejis. Subs redsat, mehnesis irr labbeem zilwekem draugs un apgaismo wiannu zellus; bet sagteem un tumsihas mihlotajeem wiensch irr eenaidneeks.

Taggad man irr japeeminn, ka faules uu mehnescha aptumschoschana zellahs. Kad mehnesis taisni starp fauli un semmi stahw, tad wiensch us mums fawu tumschu puffi greesch, nelaisch faules starreem lihds semmi tilt un aisseds tahdâ wihse fauli preefsch muhsu azzihm; schi irr faules aptumschoschana.

Bet kad semme tâ starp fauli un mehnesi stahw, ka wianna faules starns notur, un tee newarr mehnesi apspihdeht, tad zellahs mehnescha aptumschoschana. Perusemmê (Amerikâ) tilka preefchlailôs suani til ilgi kulti, kamehr mehnescha aptumschoschana pahrgahja; jo tee nabbagi zilweki dohmaja fawâ mahnu-tizzibâ, ka schee kustoni pee ta esfoht wainigi.

No juhra paisuma un krittuma Subs arri warrebuhht buhsat dsirdejusch. Leelajâs juhrahs uhdens 6 stundas laika reis zellahs un kriht. Schi uhdens zellschanahs un krischana wisswairal zaur mehnesi noteek; wiensch semmi peewildams uhdeni fawell kôhpâ un fazell us augschu. Muhsu juhra mehs paisumu un krittumu nemannam, jo tē ta irr masa. Dajchâs weetas juhmallâ uhdens kahp lihds 60 un 75 pehdahm augstumâ, un kad wehl no juhrahs leela

westra isgaddahs, warr leela nelaima notikt. Tâ gahsahs 1634 gaddâ juhrahs paisums leelâ wehtrâ us to fallu Nordstrand, un weenâ nakti tur 15 tuhlfstosch mahjas, 6 tuhlfstosch zilweki un 50 tuhlfstosch lohpi ghja bohja.

Ka arr augsti mahzihts wihrs warr flitti rehki-naht un wiffai pasalei par smeellu paleef, to Sums sche gribbu stahstih. 1860tâ gaddâ weens augsti mahzihts wihrs Franzija ispauda zaur wiffahm awisehm, ka 9tâ Merz tai paschâ gaddâ breefmigs juh-ras paisums buhschoht tai juhra, kas Franzijas kra-stus apskallo, un schis buhschoht, kahds wehl nemas ne-effoht bijis. Tahda siina no augsti mahzita wihra, sinnams, padarrija wiffus dohmigus, un pilssehtâs Hawr un Djepp, kas gluschu juhmallâ irr, waldischana likta darbotees, ka lai uhdens pilssehtas neispohstiu, un ka zilwekus warretu glahbt; jo wiffi dohmaja, ka pluhdi buhschoht, kahdi Moas laika bijusch. Ir paschâ Parihse zilweki palikka bailigi; jo sahka dohmaht, ka Sehnes uppe warroht pilssehtu pahrpulhst, kad uhdens juhra augsti kahpoht un kad wehjsch effoht no juhra. Stâ Merz waktarâ tuhlfstosch un atkal tuhlfstosch zilweki brauzâ pa dselleszettu us Hawri un Djeppi, to breefmigu notikkumu tumumâ flattih. Wiffi strehja us juhmallu; wisseem pulstieni rohkâ. — Riktigi! — Uhdens zellahs un zellahs, bet lehnem. Juhra irr gan ditti augsta; tat leelee pluhdi nemas negribb nahkt; — — 6 stundas pahreet, un uhdens sah — — — krist.

Nu Subs gan warrat dohmaht, ka wiffi ar garu deggunu un warrbuht turflaht ar tufschu maffu atpalkat brauzâ. Un ko no mahzita wihra gudribas dohmaja? Ka arri tam wifs labbi nebuhs ap duhschu bijis, un ka ismeeschanas netruhta, to man laikam newaijadschis fazziht.

Subs effat nu stundas laiku us manneem wahrdeem klauhsuschees, par ko es Sums arr no firds pateizu. Kad manna runna Sums buhtu patikkuse, un Subs warretut fazziht, ka scho brihdi effat jauti pawaddijusch, tad tas man buhtu preefs.

Es fawu darbu zihthos til labbi isdarriht, ka spehju; ka es jaw eefahlumâ teizu, es nedarru to preefsch sewis, bet preefsch muhsu nabbageem brachteem. Subs effat fawu naudu us augteem dewusch, un tam, kas to preezigs darrijis, tas dauds tuhlfstosch kahrtigus augtus neffih.

No mums warrbuht wehl neweens nesinn, kas tas irr, bez maises buht. Ap tehnu un mahht masi behr-nini stahw, un schee fawas rohziinas pazeldami, luhdsahs, lai wiinneem, kad wairat ne, jelle weenu kummofu maises dohd. Wezzaki paschi no badda fagrahbti un nogurrusch, newarr nelahdâ wihse ma-sineem palihdeht. Ko warr mas behrns no dahrgeem laikeem siinaht? wiensch dohma, ka wezzaki negribb wiinneem maisiti doht; wiensch fawâ neprat-tibâ ar dusnu pilnu firdi pee tehwa un mahtes kah-jahm nokriht un — — mirst. Kâ gan irr tahdeem

wezzakeem ap firidi? Mihtee klaufitaji, mehs to newarram dohmacht, tik tee to warrehs just, kas fawu weenigu mihlu behrnianu irr aufstâ femmes klehpi us muhschigu duffu gulbijusch; tee sinna, ka buhtu preeffsch fawa mihkata fawu firidi dewusch, kad zaur to winnu no nahwes warretu isglabht. Nâ wehl nebuhs tabdeem wezzakeem ap firidi, kam jafalka: Sa mums weens weenigs reezeninsch maies buhtu, mums fawu dahrgaku un mihkatu mantu nebuhtu japamett, un muhsu behrnineem nebuhtu grubta badda nahwe jazeesch." — Palihdsat, palihdsat wisfeem, kam ihsti palihdsibas waijaga, un kur irr nohte. Kai gan pee mums arr irr leels dahrgums, tatschu mehs warram par naudu, wat par labbeem wahrdeem maies gabbalinu dabbuht; bet tur irr fuhra badda nahwe jazeesch, kad arr' selta gabbals irr rohtâ, wai engeta wahrdi us luhpahm.

Suhs buhsat dsirdejusch, ka truhfums jaw arri par Jggauku rohbeschahm speeschahs pah'r; arr tur waijadsch palihdsibu sneegt.

Es zerru, ka Suhs buhsat, ja wairak ne, tal weenu tweeschu graudianu manâ runnâ atraddusch, un kad tas irr, tad es wairak negribbu.

Weidscht es Sums wehlu, ka ta lunga runna, kas zittâ swehtdeenâ runnahs, Sums labbaki patiftu, nekâ manna!

Pehteris un Tschaukste.

Tschaukste. Klauf', Pehter, labbi ka tewi fakitfu. Mums jau par nohti waijag atkal to paplahpeht, jo tee laudis, kad kahdu laizianu no mums nefo nedstrd, tuhlin turra muhs par mirruscheem, jeb dohma, kas es effoht daugawas uhdena pahrdsehrees un tu Dubbultôs waffaras weefu pehdas dsennajocht, woi tee tur ko naw pasaudejusch smiltis jeb ko atsmirufusch paspahrnê.

Pehteris. Woi sinni ko, brabl', es esmu arr' deesgan ko dsirdejis, pah'r ko mums jasarunnajahs, bet schodeen man naw lahga duhscha us plahpashanu. Ulnahz rih' wakkara pee mannis mahjâ, pazeenafschu tewi ar garschigu sohhs kahju un tad labbi is-trecksimees arr.

Tschaukste. Kas tad tew schodeen usgahjis, ka tu tahds faihdsis isflattees?

Pehteris. Usgahjis gan naw nekâs, bet no-gahjis gan. Biju fawus welkamohs wahgus wakkara wakkara aismirjis pee durrim; pa nakti laikam kahds ruhpijs zilwels gaddijees, kam bail bijis, ka ratti nenofalt abrà, tadeht tohs eefohrtelejis tur, fur es tohs newarru atrast.

Tschaukste. Tâ tâ! Nu ja, ta deesgan leela flahde. Bet to tizzu, ka schee wahgi tepat Rihgâ buhs, jo tahdu sagta prezzi schihds wis neuspirts, tahdu wis newarr pa dselsu-zekku tablak flappeht. Nu ja, rihstâ!

Stahrka ordeewas ruddeni.

Meld. Wer hat dich, du schöner Wald, zc.

1. Nu, ar Deewu, ^(Waldes-Deena) ^(Kriegs-Deena)

Tu man zauru waffarinu.

Kohpi, fargaji ar sinnu.

Nu man no tew jafschirrah,

Kur flits, prohjam jadohdabs.

2. Nu, ar Deewu, mihkais lihgsds,

Tur pee rijas ohfolinâ,

Kur perreju, mittu winnâ,

Megaisâ hij patwehrums

Labs gan, preeks un atspirgtums.

3. Nu, ar Deewu, salkaisch mesch,

Kur ar behrneent kohpâ strehju,

Wardes wahku — lihgsmi dehju.

Tu man nepaliff sweesch.

Nu, ar Deewu, mihkais mesch!

4. Nu, ar Deewu, kautini,

Kas juhs manni fargajusch,

Mannejus arr' mihlejusch.

Swehtidams juns labb'deenas

Suhtischu no tableenas.

5. Mahras-deena, kad atnahs,

Tad es atkal partschinafschu,

Saunu dsihwi lihgsdâ fahfchu;

Lihdsi nemfchu dahwanu,

Usminni! ko schintofschu?

6. Paleez sweika, tehwischka!

Kai arr' sweeschâ mallâ klubfchu,

Peeminnâ pee mihfeem buhschu.

Prezzejuschai seeminai

Smultu lelli dohschu tai!!

E. F. S.

Sirfniga pateiziba.

Wisseem teem muhsu mihfeem un zeenijameem draugeem, tuweem un tableem, kas ar sawahm ap-sweizinaschanahm un mihlestibas dahwanahm muhsu fudrab'kabsu-deenâ 17tâ Oktober f. g. muhs pagohdinajusch un apzeenijusch, salkam fawu sirfnigu paldees un wehlam, ka winneem ifkatram Deewos listu peedsihwoht tahdu gohda-deenu, fur wianni warretu tâ preezigi lihgs motees, kâ mehs peeminneta deenâ to effam baidijusch.

M. un R. Leiton.

Andeles-sinnas.

Rihgâ, 25. Oktbr. Lectains un wehjains laiks.

Sinnu - iirgus. Schinnis deenas malfaja par trohna sinneem 50 lihds 60 rub. un par bralka no 32 lihds 40 rub. par birkawu Brakletas sinnu - sehklas 9 rub. — kap. par muzzu.

Sihka andele. Buddu tweeschu 1 r. 60 f. lihds 1 r. 70 f., rubsu 1 r. 12 f. lihds r. — f., meeschu 110 kap. lihds 1 r. 15 f., ausu 1 rub. 30 kap. lihds — f., par puhru. Fuhrs tweeschu miltu 5 r. 50 f. rubsu miltu 3 r. 20 f. lihds — kap., bihdeletu rubsu miltu 5 r. — f. meeschu putrainu 5 r. 20 f., lihds 5 r. 40 f., griffu putrainu 4 r. 20 f. lihds 5 r. — f., ausu putrainu 6 r. — f., grubu putrainu — r. — f., firmu 5 r. 50 f. lihds — r. — f., kartuppelu 1 r. 40 f. lihds 55 r. Poshds sweika 4 r. 40 f. lihds — r. — f. Muzza fahls: far-lana 6 rub., 25 f., balta rupja 6 rub. — kap. smalka — rub. — f., almena fahls — rub. — kap. — Silfes lajdu muzzâ 11 rub. 50 f., egku muzzâ 11 rub. — kap.

Lihds 25tu Oktbr. pee Rihgâs atnahfusch 1975 tuggi, un aishgahfusch — tuggi.

Atbidedams redaktehrs M. Leiton.

No zensures atwehlschis.

Rihgâ, 25. Oktbr. 1868.

Sluddinaschanas.

Rihgas kreise, Wiskraules basnijas draudse, Winkelmann-muischa teel astonas semneelu mahjas ar wissahm turklacht peederrigahm ehtahm un pehz mehtschanas rulleem eerahdamahm rohbehschahm par dšints ihpashumu pahredohtas. Klachtahs sinas pee turreenes muischas waldschanas dabbujamas. 1

[N 90] C. Gailigt, Muischas polizeja

Wissi tee, kas pee Rihgas Staueru-Artella peederrigi un tahs Schides ar N. St. apstihmetas, kas pehz § 3 scho no ministeriuma apstiprinata, faehnmuschl irr, un aeri tee, kas tahdas Schides warr buht pehstuschi, jeb aeri par thlahm eenehmuschl, teel usazinat no 27. libel 31. Oktoberim f. g. artella-tantori fanahlt un to naudu, kas par tahm schilbehm wehl aismat-sajuschu naw, libel nemt, zittadi illatris, las to neislibelns riks pehz § 12 swahpehis.

Artella wezzalais **Carl Jürgensohn.**

Kad tec Rihgohs

Fihlu-beedribas

Ikkumi jaw 26ta Juni f. g. Wisaugstati awstiprinati ittuschl, bet ta beedriba pehz scho itkkumu Gto § sawu darbu itklat tad warr eesahlt, kad tik dawu libel-dalkineeli jeb nehmaju buhs peeteitusches, ta ta summa pohr wissu us fihlu-grahmatahm (sandbrihssem) tuhgtu leeneschanas kaptahlu lohpa ne majak ta 500,000 rublus istaisa, tad komissione, kas tohs itkkumus appreduse, schē usazina wissus nelustamas mantas ihpashneelus, kuru ehtas ne majak ta 500 rubl. wehrtiba stahw jeb kuru semmes gruntsgabballi wissmajak 100 rublus staidras eenahschanas par gaddu eenesf, drihsa laita peemeldeees un sawas grunts-dokumentes wai taksereeschanas-papirus jeb zittas parahbischanas (mahjas-papirus) peenesdami udeht, zil leelu daku winat sawu nelustamu manru kishla libami us fihlu-grahmatahm grihbost dabbuht.

Weldeschanas tiks pretti nemtas no teem taggadejeem kommissiones lohjetkeem, ta no: konsulenta lunga **Erasmus**, sawa pascha zittrehsa v. Richter namma, Pehterburgas Ahr-Rihga.

Dr. **W. v. Gutzeit**, museimā, meslu mat-sajama namma, Schuhau-eela, treschdeenas, un sehb. rihdos no pulst. 9 libel 11. lohpmanna **Nilon Profosjew Wolkow**, sawa pascha namma, Moskawas Ahr-Rihga, Lahtschu-eela N 1.

lohpmanna **C. C. Schmidt**, Lohrnokalna jeb sawa tantori pilsehta, tai namma **Schaar** un **Schneidewind**.

stahtsrahta **Hafen**, sawa muischta abrupus Aleksandra warreem jeb Gelsch-Rihga, masā Kaleja-eela N 14.

von **Böttcher** lunga, Ebels-muischinā. Rihgā, 1ma Oktober 1868.

Kommissiones preeksneels: **Erasmus.**

Weens grunts-gabbals ar itsetrahm mahjahm un leelu semmes gabballu, kuresch libel schim preeksch kartupelu stahdischanas bruhlehts, irr Lohra-falau par 1500 rubl. f. pahredohtams, Weena puste no pirtschanas-malkas warr us mahjas ingrofeereta paliti. Klachtahs sinas Lohrnokalna Burcharda un Schwarz lunga fabriki. 3

Muischa-stundas

us puschameem ka aeri us stihgu muischa-rihtkeem teel dohtas un warr tuhwalas sinas pahreto dabbuht no ta lunga **Wikum Wetterich** pee Pehtera basnijas. 1

Diwi labbi darba sirgi teel pahredoht leela Moskawas-eela N 130 pee **Weiss.** 1

Ca mehbela-magasihne un -fabrika

no **Woldemar Lang,**

N. Schweinsurtha namma, us Kalku- un Wallu-eelu suhra, blattam Dhties lunga tebraudu-prezzu bohdei peedahwa glihti un sipri kaititus flapjus, tummodes, galous, johsas, krehslus un fpeegelus par wissai lehtu zennu. 2

Jaur scheem rasteem teel sinams darrihts ta schē pee Rihgas farkanas daugawas irr weena mahja ar labbahm psawahm, kofku- un falku-dabrjeem un labbu sweiju us kuru nehahdi paradi nestahw, tuhdat pahredohtami. Staidrakas sinas isdohs tas mahjas fainneels katra deena. 3cha Weischu damba daku N 3.

Rahds grunts-gabbals ar wahrbu „Lahne“ pee paschas Gausas, 20 werstes no Wallas un tunu pee Gausjens-Rottlilles muischas Piri-trohga teel libel ar wissu inventarijumu pahredohts. Grunts-gabbalam mescha baggatibas, ta ka aeri jaw eertitell abbolina-lauti. Tuwalas sinas turpai pee ta ihpashneela dabbujamas. 1

A. Th. Thiefs,

Englischu magasihne, Rihgā

pahredoht stempeletus besmerus ar kurreem 40 libel 120 mahzinahm warr noswert, Englischu tal-leju-plehschus, laltas, skruhwihtikus, wahgr-seedees un gufs-stahli.

Ca ispahrdohschana

no mannahm drehhu prezzehm taggad noteel ar weenu rabattu jeb atlaischamu no bohdes zenna no

20 prazentehm

Geo. Ed. Berg, Rihgā.

Appalkaha raktitais peedahwa sawu leelu krahjumu frishu

1868ta gadda

Baireeschu, Braunschweigu un Krewu appiun

ka aeri **Tiroleeschu** bruhwer-swittki par wisslehtakeem zenneem

J. G. Fahrbach, Rihgā

masaja Kalej-eela N 14, ceppretim gildes-namam.

Labba wila

pa 6 rubli pohda teel pahredohta Pehterburgas Ahr-Rihgā, Kalku-eela Ballojcha bohde pee Wallojcha mahjineetas. 3

Daschadas fortes tehjas par lehtu zennu, ta ka fappeju, 4 mahzinas par rubli pahredoht

N. Moltshanow,

Pehterburgas Ahr-Rihgā, Kalku-eela N 23.

Meeschus un eesalu pa masalahm dalkahm un leelas partijas pahredoht tai ta nosaulta Waltshleschen-bruhfi pee farkanahs Daugawas.

Prischu ollandeeschu lohpu palwari, engelischu weychas-kristallu, sehweel-lohjinus par fabrikas tirgu, leelus Prachgas puzattmeaus un wissadas pehrnes warr labbas un par lesiata zennu dabbuht pee

Wikuma Wetterich,

bohdes wahrd: **A. un W. Wetterich,** pee Pehtera basnijas.

Smaggus Rehnigsbergas rudsus, siraus, kweeschus un Baireeschu applaus pahredoht **B. Eugen Schackenburg,** Wischu namnam prettim.

Labbakohs kaltehtus

Pehterburgas rudsus

pahredoht **C. Jaaks,** Wolzonna namma Dobmes basnijai ceppretim.

Meeschus

preeksch magasihnes nobehschanas pahredoht itt lehti tai tantori no

Otto Müller, Zuhlu-eela N 21.

Mudsu un kweeschu-millus pahredohtd Kämmeri-eela N 4, prettim **P. D. Wolkow** ahdu bohdei. 3

Labbu parka drehbi,

neballinatu baltu 7 ohlehtes par pelletu jeb illu 6 1/2 " " 1 rubli. pahredoht prett staidru naudu " 2

John G. Kluge.

Lamafalna muischa, Rannas basnijas draudse, dabbujams labh Triates waischolasams no Englischu kemmeswillas aitaahm (sous down); turpat aeri labbas tahs paschas fortes aitas lehti teel pahredohtas. 2

Mihseem anbeles-brangeem ka aeri teem, kas sawas waisadstas deht prezti bruhle, peedawajam kassija, tehu, zulturu, smaltus wirzes, daschadas willas- jeb dhju-pehrnes un t. j. pr., un apfoklam sawas prezzes par lehtu tirgu pahredoht **Karl Busch** un heedris, 2

Sinder-eela N 24, netahlt no Daugawmallas.

Paur to preeksch kahda laika ispanstu wallobu: Pia manna willas labischanas mawshine fahuhjuse, un es wares willas netahschost, daru schē sinamu, ka tas libri melli, bet jo wairat esmu sawu mawshini pahlabbojts ar jaunahm kahestuwecem.

Tietjens, Balmeerā.

Jehsu kreises Bahmush gruntineelam Aush Brehmann tai natli no 12. Oktbr. isejioht irr nofagtis weens melns sirgs, 6 gaddus wezs, ar masu baltu sishmitti peere, krehpes us labbu pussi gresstas, weena palkat-gurnā fahrupa, labbus 80 rubl. f. wehrtis. — Kas scho sirgu usshime un pahreto warr staidras sinas doht, dabbu 15 rubl. f. pateizibas algas no fainneela **Aush Brehmann.** 2

Ruggu-wehrgs.

No Franschu grammatas: „Les miserables“ pahruulohis preesch Mahjas weesa peellikuma no

I.

Pirmas Oktobra deenas 1815, kahdu stundu preesch faules, no-eeschanas, weens wihrs kahjahm eenahza masä D. pilsehtä, Franzija. Tee rettee pilsehtneeki, kas paschulait' atraddahs pee lohgeem jeb pee durwim, ne gluschi bes bailehm flattija us eenahzeju. Scha wihra usflatta bij deefgan behdiga. Winsch bij no widdeja auguma, tä falkoht tshetrelantigs un stiprs, wehl falkofnis. Wihrum bij 46 libdi 48 gaddi. Leela zepure pa puffei winnam apflehpä no faules sabegguscho waigu. Krells no rupja andella lilla redseht spalwainas fruhstis. Sillas hiffes bij nowallatas un nodrifkatas, wezzi pelleki swahrki falahpiti ar fakteem eelapheem. Us mugguru plezzigam wihrum bij labbi peebahsta un fashnallera summa, rohka leela jaraina nuhja. Sekku winnam nebija, bet aplaltas kurpes. Galwas matti ihst bij nozirpti, bahrda garra.

Sweedri, karstums, puttelli winna isslattü darrija wehl nejaukatu un reebigaku.

Neweens wianu nepastinna. To flaidri warreja manniht, ka reisneeks effoht. No kurreenes winsch bij nahsdams? No deenwiddus puffes. Warrbuht no juhras krastem. Schis zilwels laikam wissu deenu no weetas bij staigajis. Winsch islittahs gauschi peeluffis. Pilsehtneezes bij redsejuschas, ka winsch apstahjabs un dsehra pee leijas attas. Winnam leelas flahpes wajadseja buht, jo behrni pallat ffreedami bij redsejuschi, ka arri pee kalna-attas, kahdus 200 fohtus tahstak', bija dsehris.

Tas wihrs taifni greesahs us polizejas nammu un tur eegahja. Behz pufs stundas attal isnahza abra. Weens polizejas salbats fehdeja us bekti pee polizejas namma. Reisneeks panehma zepuri no galwas un salbatu pasemmigi sweizinaja.

Salbats usmannigi apskattija reisneeku, bet nesweizinaja.

Toreij D. pilsehtä tas labbatais traktees peederreja wihrum, Labarre wahrdä. Schinni trakteeri eegahjis, reisneeks papreesch eenahza fehki. Te trakteeneks pats strahdaja noswihtis, frellina, no weena katla pee ohtra eedams un wissu tä klahjabs pahrluhkodams. Dhrmanu beedriba atraddahs tuweja istaba, tur winnus dsirdeja johsojotees un ar stipru balfi kohpa runnajohht. Dhrmani Franzija labprahht mihto labbus kummosus. Tadeht arri fehki gards wakkariansch tilla fataisihstis. Tur netruhka ne kahpostu, ne zeptas, ne wahritas galkas.

Kad reisneeks fehki eenahza, tad trakteeneks azjis no kalla nepazeldams praffija:

„Kas Jums patihkabs?“

„Es luhdsu wakkariamu un galkas weetu.“

„To warrat dabbuht“ — tä faimineeks. — Paschu laif' winsch galwu pazehla un eewehrodams, ka eenahzejs nodrifkabs un falahpibts issfattijabs, wehl fazzija: „Par naudü to warrat dabbuht.“

Reisneeks wilka leelu malku ij fehshas un atbildeja:

„Mannim irr naudas.“

„Tad wissu warrat dabbuht, fo griibat!“ tä faimineeks. Reisneeks malku attal eebahsa fehshä, funnu nolikka pee semmes durwju tuwumä, nuhju paturreja rohka un pafehdabs us bekti netahku no ugguns.

Trakteeneks eijohht un nahkoht un strahdajohht weesi usmannigi usfattija un daschureis galwu frattija.

„Wai ehdeens driht gattaws buhs?“ tä reisneeks.

„Tuhlit!“ tä faimineeks.

Kamehr jaunpeenahzejs pee ugguns silbijabs, tamehr faimineeks us weenu papihra stuhriti kahdus wahrdus ar bleistikki rakstija un to fehka puisham eedohdams tam kahdus wahrdus aufis tshuksteja. Behrns papihru panehmis aisskehja us polizejas nammu.

Reisneeks no wissahm fehahm leetahm itt nelo nebij mannijs.

Winsch wehlreis praffija: „Wai driht ehdihts?“

„Tuhlit!“ tä faimineeks.

Fehka puish nahza atpallat, papihrs rohka. Saimineeks to ahtri attaisija un lassija, tad galwu frattija un kahdu brihdi palikka kluss un dohmigs. Weidsoht reisneekam tuwojabs, kas, tä littahs, ar behdigahm dohmahm kahwahs.

„Klaufat!“ — tä faimineeks — „es Juhhs fawä mahjä newarru usnemt.“

Reisneeks drusku pazehlahs uu fazzija:

„Kä? wai bihstatees, ka nemalkaschu? wai griibat, ka Jums malkaju papreesch? Mannim irr naudas, es Jums to jau weenreis esmu teizis.“

„Lai ar' irr, tomehr Juhhs newarru usnemt.“

„Un tapehztad manni newarrat usnemt?“

„Jums irr naudas...“ tä faimineeks.

„Ja, gan! mannim irr!“ tä reisneeks.

„Bet mannim, mannim istabä nau ruhmes preesch Jums!“

Reisneeks meerigi atbildeja! „Nu, tad stalli gulleschu!“

„To arri newarru kaut!“ tä trakteeneks.

„Kapehzt ne?“

„Tapehzt ka tad sirgeem peetruhls ruhmes!“

„Nu labbi,“ — tä reisneeks — „tad ar behnina kaktu buhschu meerä. Drusku salmu. Gan redsefim pehzt wakkariahm!“

„Es arri wakkariamu Jums newarru doht.“ Tä faimineeks.

Reisneeks fatrubkabs. Winsch abtri pazehlahs un fazzija:

„Bet es mirstu baddâ. Es schodeen no faules lehschanas pa zekku esmu bijis. Es kahbus 50 werstes esmu skrehjis. Es malfaschu. Es gribbu ehst.“

„Mannim nau nefas, Jums ko doht.“ Tâ faimineeks.

Reisneeks pafmehjabs, bet ne preezigi, bet skarbi. Winsch rahbija us teem pilneem kalteem un fazzija: „Jums nau ko ehst? Un schee katli, wai tee nau pilni?“

„Tas jau peederr zitteem.“

„Teem ohrmaneem, kas tur istabâ.“

„Zik winnu irr?“ tâ reisneeks.

„Dimpadfmit,“ — tâ faimineeks.

„Bet schè jau wairal' ehdeena, ne tâ preefsch dimdefmiteem!“

„Tas wifs peederr winneem un tee jau wiffu paeefsche nomafajuschî.“ Tâ faimineeks.

Reisneeks atkal pafehdabs un fazzija: „Es esmu trakteeri, es esmu issalzis un es ne-eeschu prohm, pirms buhschu ehdis.“

Saimineeks peelohzijabs pee weefa aufs un tam fazzija: „Eita prohm!“

Reisneeks peepefschi apgreesabs un gribbeja atbildeht, bet faimineeks ar stihwahm azzim winnu usskattija un ar kluffu balsi fazzija:

„Deesgan taggad runnabts. Wai gribbat, ka Jums Juhfu wahrdu falku? Juhf sanzatees Jahnf Waljahnf. Wai warrbuht arri gribbat, ka Jums falku, kas Juhf effat? Kad Juhf redseju eenabtoht, tad skaidri wehl nesinnaju, kas Juhf effat. Taggad us polizeju esmu suthijis un redsat të ko mannim atbidejusi. Wai mahkat lassibt?“

Tâ runnadams faimineeks sweschineekam to papihru padewa, kas nupat bij reisojis no trakteera us polizeju un no polizejas us trakteeri. Reisneeks lassija. Saimineeks par kahdu briedi fazzija:

„Mannim tahds eeraddums, ka labpraht rupjisch ne-esmu prett neweenu zilweku. Kuhdsami, eita prohm!“

Sweschineeks galwu nolabra un summu panehmis, ko pee semmes bij nolizzis, isgabja abra.

Winsch pa eelu gabja. Kurp? To pats nesinnaja. Winsch bij noskummis un fatreekts, salaufts un neweenu pafschu reis atpalkat neskatijabs. Ta buhtu atpalkat skattijees, tad trakteerneeku buhtu eerandijis pee durwim stahwoht libf ar wisseem saweem weeseem, teem ohrmaneem. Arri zitti garram gabjeji pee trakteera bij apstahjuschees. Wiffi runnaja sawâ starpâ un ar pirksteem us reisneeku rahdija. Winsch arri buhtu mannijis, ka wisseem effoht reebigs un ka wiffi no wianna bihsitotees.

Bet winsch no wiffu ta neko ne redseja, ne dsirdeja. Noskummuschî laudis, kurreem firds fahp, atpalkat nemehdf skattitees. Winni sinn' labbi, ka nelaimigs liktens teem irr us pehdahm.

Tâ winsch ilgaku pa pilsehtas eelahm staigaja, kur tas nemaf nepasinna. Winsch pawiffam bij aismirjis, ka peeuffis bija. Tâ neretti noteef, kad behdas dwehseli aptumscho. Peepefschi atskarta, ka issalzis bija. Nalts tuwojabs. Winsch skattijabs apfahrt, wai daschfahrt kahdu nalts weetu newarretu ujeet.

Lepns trakteerneeks to bij aifraidijis. Winsch nu mekleja pasemmigaku frohdsinu, kahdu kaktinu preefsch nabbagu laudim.

Gelas gallâ eewehroja swezzi. Mefns abjis eefhmeja, ka tur, tannî mahjâ frohgs effoht. Winsch tur eegabja.

Un teefscham, tas bija frohgs. Kahds weefu pulzinsch ap galdu sehdeja un dschra. Saimineeks fildijabs, jo walfars bij dseltras. Galtas pohds lehti wahrijabs, tâ zaur atwehrtahm durwim warreja redseht.

„Kas tur nahf?“ tâ frohdsineeks prassija.

„Weens zilweks nahf, kas labpraht gribb walfarinu ehst un gultas weetu dabbuht.“ Tâ reisneeks.

„Labbi. Tè warr walfarinu dabbuht un të arri par nakti warr palitt.“ Tâ frohdsineeks.

Kad frohdsineeks tâ ar reisneeku runnaja, tad wiffi weefi apfahrt greesabs. Swezze no weenas, ugguns no ohtras puffes eenahzeju apspihdeja. Weefi winnu kahdu laiku apskattija, kamehr sawu summu nolikka.

Frohdsineeks fazzija: „Tè ugguns. Walfarinusch katli wahrahs. Nahfat filditees, draugs!“

Weefis labpraht pafehdabs pee ugguns. Winsch issteepa sawas peeuffuschas kahjas ugguns preefschâ un saohda to labbo smarschu, kas iszehlahs is katla. To skaidri warreja atskahrt, ka wiannam nu labbal' palikka ap firdi. Weefis isskattijabs tâ spehka wihrs, bet waigs bij noskummis. Uzzis senun us azzim spihdeja, itt tâ ugguns senun krahmeem.

Tomehr weens no teem weeseem bij sweineeks, kas agral', pirms schinnî frohdsinâ bij nahjis, sawu firgu Labarres stali bij eeweddis. Lassitaj wehl, nebuhs aismirfuschî, ka Labarre bij tas trakteerneeks, kas reisneeku bij aifraidijis. No nejauschî sweineeks scho pafschu riht' fabrikatu sweschineeku bij fatizzis. Sweschineeks jahneeku bij kuhdsis, lai wiannam taujoht, aif wianna firgam ussehstees mugurâ, us ko jahtneeks, no wihra bihdamees, neko nebij atbidejis, bet lehfschôs aifjahjis. Schis sweineeks weenu stundu agral' starp teem zilwekeem bij atraddees, kas ap trakteerneeku Labarri bij sapulzejuschees. Winsch arri sinams bij stahstijis, ka ar to reisneeku pa zekku fatizzees. Schis pats sweineeks un metta frohdsineekam ar azzim. Frohdsineeks pee sweineeka pagabja klabt. Abbi ar kluffu balsi parunnajabs. Reisneeks atkal dohmigs palizzis neko mannija, kas ap wiannu notikka.

Frohdsineeks peeegabja pee reisneeka, to rupji kehra pee rohkas un fazzija:

„Gij prohm no scheijenes!“

Sweſchineeks nobahla un fazzija: „Ah, Suhſ ſinnat?“

„Ja, es ſinnu gan.“

„Winni man' aiſraidijufchi no trakteera.“

„Un es tew' aiſſennu no ſcha frohga.“ Tà frohdsineeks.

„Un fur tad gribbat, lai eemu!“

„Eij pee kahka!“

Reiſneeks panehma nuhju un ſummu un aiſgahja.

Kahds behrnu pulks wiannu no Labarres trakteera uſ ſcho frohdsiau bij pawaddijufchi un to uſ eelas ſagaibija. Kad iſuahza ahrâ, tad ſchee behrni to metta ar almineem. Wiſch teem uſgahja wirſu un tohs apdraudeja ar nuhju. Behrni behdja.

Nu wihrs gahja uſ pilsſehtas zeetumneeku nammu. Wiſch klaudſinaja.

Lohdsiſch atwehrahſ.

Wihrs panehma zeppuri no galwas un paſem-migi fazzija: „Zeetuma fargſ, wai Suhſ newarretu manni eelaiſt eekſchâ un mannim ſcho nakt' pee ſewim kobrteli wehleht zeetumâ?“

Zeetuma fargſ atbildeja: „Zeetumneeku nams nau frohgſ. Gita uſ frohgu!“

Lohdsiſch tikta aiſtaiſhtſ.

Nu wihrs gahja weenâ eelâ, fur dauds dahrſu bija, ſtarp ſcheem dahrſeem redſeja maſu mahjinnu, fur ſwezze ſpibdeja. Wiſch ſtattija zaur lohgu. Wiſch redſeja leelu iſtabu ar gultu un ſchuhpult un krehſleem. Pee ſeenas karrajahſ diwſtohbbru plinte. Pee galda ſehdeja wihrs, kahdus 40 gad-dus wezſ. Wiſch iſſtattijahſ preezigs un laipnigs. Wiannam lihdsâs ſehdeja ſeewa, jaunina, ſkaiſta. Seewat ſihdams bija pee kruitſ un wihrs leelaku behrnu klehpi turreja. Tehws ſmebjahſ, behrns gawileja, mahte ſmaidija. Wiannu paſchulait puſſdeemu bij turrejuſchi, jo tellehki wehl bija uſ galdu.

Sweſchineeks ilgu laiku dohmigs ſtattija uſ ſcho mihleſtibas un meera bildi. Sirds wiannam ſtipri puſſteja un affaras par waigeem birra. Kahdas dohmas wiannam ſirdi taggad apfahrt liddinajahſ itt kâ putni? Wiſch pats ween un Deewſ, tas ſirſchu ſinnatajſ, to warreja ſinnahſ. Wiſch warrbuht arri zerreja, kâ ſchihſ mihleſtibas un meera dihwollis wiannu mihtigi uſnemſchoht un kâ tur, fur tik dauds laimes effoht, arri druſku ſchehlaſtibas buhſchoht.

Wiſch lehnitenam klaudſinaja pee lohga.

Neeweens nedſirdeja.

Wiſch klaudſinaja ohtr' reiſ.

Nu wiſch diſrdeja, kâ ſeewa fazzija: „Wihrs mihtais, mannim leekahſ, kâ kahds klaudſina.“

„Tewim laikam wihtahſ.“ Tà wihrs.

Nu reiſneeks klaudſinaja treſcho reiſ.

Wihrs pazehlahſ, panehma ſwezzi un durwis atwehra.

Tas bija weens wihrs no leela auguma, kâ ammatneeks iſſtattidamees.

„Reedohtat“ — tà reiſneeks fazzija — „kâ Suhſ kawaju. Wai Suhſ mannim daſchfahrt newarretu doht kahdu tellehki ſuppes un kahdu gabbalinu maiſes un kahdu kaitinu preekſch gulleſchawas, kaut arri buhtu wai kahdâ ſtallî jeb wahguſi? Sallat, wai warrat? Sinnams par maſfu.“

„Kas Suhſ effat?“ tà ſaimineeks praſſija.

Reiſneeks atbildeja: „Es wiſſu deenu uſ zeltu eſmu hijis. Es ſchodeen 50 werſtes eſmu ſtaigajis. Wai gribbat manni uſnemt par maſfu?“

„Es tam gan nebuhtu pretti“ — tà ſaimineeks — „kahdu gohdigu zilweku uſnemt pee ſewis, kas maſfa. Bet kam tad uſ frohgu ne-eita?“

„Tur ruhmes nebij.“

„Nau ruhmes?“ — tà ſaimineeks — „tas newarr buht. Taggad jau nau turgus deena. Krohgi irr tuſſchi. Wai pee Labarres effat bijuſchi?“

„Eſmu gan!“

„Un kam tad tur nepalikahſ?“ tà ſaimineeks.

Reiſneeks noſarka un atbildeja. „Wiſch man' ne-uſnehma.“

„Un wai tad Suhſ zittâ frohgâ ne-effat bijuſchi?“

Reiſneeks ſtohmidadees atbildeja: „Tas manni arri nau uſnehmis.“

Nu ſaimineeks ſweſchineeku apſtattija no galwas lihdiſ kahjahm un peeſchi eebrehzahſ:

„Wai Suhſ warrbuht tas zilwekſ effat kas . . . .“

Wiſch wehlreiſ apſtattija to zilweku, atkaphahſ kahdus ſohlus atpakkat, likta ſwezzi uſ galdu un panehma plinti no ſeenas.

(Us preekſchu wehl.)

Berlines teefas preekſchâ.

Kahpoſta pahrdeweja Lihſe un ahbotu pahrdeweja Truhte bija leelas draudſenes un turrejahſ kohpâ kâ zimds ar rohku. Jau no fenn gaddeem abbas fa-was bohdes turreja, weena ohtrai lihdsâs. Abbas dſehra no weenas kaſſijaskannas un arween kohpâ zittus zilwekus, paſiſtamus un nepaſiſtamus, ſohboja un kehſija. Bet par nelaiti Lihſe arri ar deſſahm kahka andeleht. Truhtei bij kakkis, gahrdehdis, kas deſſas mahzeja zeeniht. Tit ko Truhtes kakkis Lihſes deſſas bij aiſtizzis, tad ar abbeju ſeewu draudſibu bija pagallam, kamehr beidoht Lihſe ma-dam Truhtes kakkis noſitta. Truhte ſinnams ſkrehja pee teefahm un teefat iſſkaidroja itt plaſchi wiſſus tohs labbus likkumus, meefigus tik labb' kâ garrigus, ar kurreem nelaitis puſchkohts hijis. Apſuhdſeta Lihſe turpretti ſinnams pawiffam zittu mel-diuu dſeedaja. Tas effoht weens nejauks kakkis bi-jis, kas neprattis ne pelles kert, un turflaht wezſ un kaſſains. Schi tadeht muhſcham 5 dalderus, kâ ſuhdſetaja praſſoht, nedohtſchoht.

Beidoht abbas madames palikka tà kâ aiſkur-tas no duſmahm un tik leeliſki kahka lammatees un nolahdtees, kâ teefas fullainam abbas bij ja-iſwedd

laukä. Bet wehl us eelu wianas dsirdeja brehzoht un lammajoht.

Teefa lohpu datteram to falki älla apflattihht un us feha wihra leezibu Lihsei bij jamakfa Trubtei 40 kapelläs. Bet ar to ne weena, ne ohtra nebtj meerä. Abbas bes mitteschanahs teesu apgrubtinaja ar weltahm fuhdseschanahm, kamehr beidsiht abbahm kreetna strahpe bij jamakfa. Nu bij meers.

Kursch dsihwibas laiks irr tas flaisakais?

Pee gohda maltites, kur atraddahs til labb' wezzi lä jaunt, weens weefis prassija, kursch gan effoht tas flaisakais dsihwibas laiks? Weens atbildeja tä, ohtrs tä, kamehr beidsiht pats fainneeks, 80 gad-das wezs firmgalwis, tä teiza: „Wai tohs kofkus mahjas preekschä effat redsejusch? Kad pawaffars flahht un pumpuri pee kofkeem mettahs un seedi rohdaht, tad dohmaju: al, zil jauks un flaisis tal mihtsch pawaffars! — Un kad waffara nahht un kofht ar kuplahm lappahm aplahjahs un putniini pa sarreem dsihwodami jauki dseeb, tad dohmaju: al, zil jauka un flaisis tal mihtsch waffara! — Un kad ruddeni kofht pilni ar selta augteem un lappas pehrwejahs farkanas, tad dohmaju: al zil jauks un flaisis tal mihtsch ruddens! — Un kad seema klahht un ne sarru, ne augtu pee kofkeem wairs, nerohdahs, tad augschup flattohs, lo agral' lappu un augtu deht newarreju un mihtas swaignites flattohs spihdoht un tad dohmaju: al zil jauka un flaisis tal mihtsa seema!“

Parises eelas puikas.

Pa Parises eelahm weenumehr masi puikas wafajahs, kas dauds nerahntibas padarra un turkflahht leeli sohbugalli irr. Drohschibas winneem nelad netrubbst.

Ludwikam Filippam bija waigs un seija gandrifs us bumbehra wihst. Weenreis kehniisch pah-nahza kahjahm un redseja weenu masi puiku. Wiasch steepahs un steepahs, tä, ka swihda ween. Un lo wiasch darrija? Wiasch ar ohgli aplam leelu bum-behri us weenu pihlari pee kehniina dahrsa mahleja.

Kehniisch nemas nepalikka dusmigs, bet puikam wehl palihdseja to mahldera darbu pabeigt un tad puikam selta gabbalu dewa fazzidams: „Te bum-behri arri wirsä.“ (Us selta gabvaleem kehniina bilde wirsä driffketa.)

Wehla pufsdeenas stunda.

Weens zeematneeks, kas Seemel-Amerikä paschä beefä meschä dsihwoja, weenreis reisoja us leelo Waschintonä pilssehtu.

Kad pahrnahza mahjä, tad nahburgeem leelus

brihnumus istahstija. Zeemineeki ihpafchi par to brihniyahs, ka Waschintoneeschi til wehlu pufsdeenu ehda, prohti ne pulksten 12, bet pulksten trimmös.

Prohti lohpmari ehdoht pufsdeenu pulksten trim-mös. Nu wiini prassija, kad tad tee baggatee pilssehtneeki ehdoht? — Reisetajs atbildeja, ka tee ehdoht pulksten peezös. — Bet kad tad kongressa lohzeeki ehdoht? Tee ehdoht pulksten sefchös? — Un Senatori? Tee ehdoht pulksten dewindös. — Bet kad tad pats presidents ehdoht? Tas tanni paschä deenä ne-ehdoht, bet ohträ deenä.

Tellini.

Divas mahtes us semmehm sawus abbus jau-nafus behrnus, sihdamus, sawä starpä falihdssinaja. Wezzaka mahte fazzija: „Wannim sirds fahp man-noht, ka man dehtiasch dauds schwakkals isflattahs lä Suhsu dehtiasch.“

„Kä Suhs par to warrat brihnitees, leelmahte,“ — tä behrnu meita, Latweete buhdama, bet arri Wahziffi runnadama, fazzija. „Saunai gohwei katrureis stiprals telfch ne lä wezzai.“

Kä bruhhte bruhthganam atbildejusi.

Kad tas flawens Unglu dakteris Dschohnsons Portera atraini gribbeja apprezehht, tad tai ween-teefigi teiza, ka no semmjas suggas effoht, ka winnam naudas ne-effoht un ka wiina tehwa brahlis pee karratawahm sawu dsihwibu effoht beidsis.

Utraine atbildeja, ka tai par bruhthgana rad-deem nekahdas behdas ne-effoht, ka tai paschat arri truhstloht naudas un lai gan wiinnai nekahda radda ne-effoht, kas palahrts tizzis, tad tomehr wiinnai effoht wai 50 raddi, kas to buhtu pelniijusch, ka tohs palahrto.

Un tä tad wiina apprezehjahs.

Sohbugals.

Sterne, flawens Unglu mahzitajs, bij gan ustiz-jams diwehfeles kofpejs, bet arri leels sohbugals. Weenreis trakteeri brohlastu ehhdams fatikka sweschu wihru, jaunekli, kas wiinnam fazzija: „Es mahzita-jus eenihstu.“

Sterne bes kaweschanahs atbildeja: „To mans funs arri darra. Kad basnizas mehteli esmu us-wilzis, tad katru reis fahht reet.“

Sauneklis: „Teescham? Wai tä? Un no kurra laika wiasch tä darriht fahzis?“

Sterne: „No ta laika, kad wehl kuzzens bija. Un Suhs warrat drohschi tizzeht: kamehr kuzzens paliks, kamehr tas pats reebums wiinnam paliks.“

Atbilledams redaktehrs A. Leitan.

No zensures atwehlehts.

Rihgä 24. Oktoberi 1868.

Dritkehre pee bilshu un gramatu-driffketaja Ernst Platez, Rihgä, pee Wehtera basnizas.